

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:2540

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Åtgärder mot bluffakturor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förbättra skyddet för enskilda personer och företag mot bedrägeri och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ändringar i kreditupplysningslagen för att förhindra att företag drabbas av bluffakturor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Välfärden är helt beroende av att det finns företagare som betalar skatt och anställer medarbetare. Därför är det viktigt att politiken undanröjer hinder och förbättrar näringsklimatet till stöd för framförallt de små företagen.

Att förenkla krångliga regelverk, sänka arbetsgivaravgifter och skapa en flexiblare arbetsrätt lyfts ofta fram som nycklar i sammanhanget. Men det finns också andra problem som utgör nog så stora hot framförallt mot de små företagen. Ett sådant problem är bluffakturor och olika upplägg för att lura företag och företagare.

Att tvingas betala en faktura utan att ha köpt något är sedan många år verklighet för många småföretag. Omfattningen av bedrägerier med bluffakturor ökar och det rör sig om miljontals kronor varje år. Det tar tid och kostar pengar att hantera. Polisen har svårt att prioritera utredningar av den här typen av bedrägerier, och upplevelsen bland de drabbade är att de kriminella ligger steget före när åtgärder vidtas.

Bluffakturaföretagen angriper ofta en sektor i taget. Skogs- och lantbruksföretag har blivit en målgrupp för bluffakturor. Det faktum att många av dessa företag drivs som enmansbolag av äldre personer har gjort målgruppen särskilt intressant. Äldre personer som äger skog men i egentlig mening inte ser sig själva som företagare blir lätta offer för denna typ av brottslighet.

Jag och flera andra riksdagsledamöter har under många år efterfrågat åtgärder för att komma till rätta med bluffakturorna och i våras infördes en ny lag med syfte att göra det lättare att stoppa bluffakturor. Brottet grovt fordringsbedrägeri infördes som kan ge upp

till sex års fängelse. Den nya lagen gör det straffbart att i vilseledande syfte skicka ut fakturor till många mottagare.

Svensk Handel har länge arbetat för att hjälpa företag och privatpersoner som drabbats av bluffakturor. De tillhandahåller bl a en varningslista som varnar för bluffakturor, företag med oseriösa försäljningsmetoder och för erbjudanden eller utskick som kan uppfattas som vilseledande. Svensk Handels säkerhetschef ser lagstiftningen som ett viktigt första steg men bedömer samtidigt att den nya lagen inte kommer att stoppa de vanligaste bluffarna. Han menar att den hjälper främst mot bluffföretag som skickar ut fakturor utan någon tidigare kontakt. Därmed skulle den nya lagen inte bita på företag som först lurar företagare att t ex skicka in en blankett. Han bedömer också att det är ganska få individer som ligger bakom de hundratusentals bluffakturor och blanketter som skickas till svenska företag och privatpersoner och att det har varit en relativt riskfri sysselsättning för bluffmakarna.

Även om lagstiftningen förbättrats och ett nytt brott införts kan vi räkna med att den brottsliga verksamheten kommer att fortsätta vilket tar tid och kraft av de som drabbats, och många gånger kan skadan redan vara ett faktum för företag.

En klart och tydligt växande ”marknad” är företag som döljer sitt bluffande genom olika varianter. Det kan t.ex. vara register som ser ut som det kommer från behörig myndighet och uppmaning att fylla i sina uppgifter och skicka in. I själva verket har man lurat kunden/företaget att ingå ett slags abonnemang, som framgår i finstilt text. Den ”marknaden” är svår att komma åt genom kriminalisering, men i avtalsrättsliga tvister i domstol är utgången given att det varit syftet att vilseleda företagaren. Att komma åt detta utan att lägga krokben för hederliga försäljare är ingen lätt uppgift. En idé är att införa en så kallad ångervecka så att företagare kan bestrida fakturor. Många uppfattar det dock som stötande att behöva ångra något som man aldrig har köpt eller beställt, vilket gör den lösningen mindre lämplig.

I dag får företag betalningsanmärkning redan vid ansökan om betalningsföreläggande, oavsett om en sådan ansökan är riktig eller inte. För mindre företag, där anmärkningar har stor påverkan på hur företaget bedöms, kan detta få stora konsekvenser. Bluffakturaföretagen livnar sig på den rädslan, eftersom småföretag skräms till att betala fakturor som inte borde betalas.

För privatpersoner gäller att fakturan måste vara välgrundad och ha slagits fast i domstol eller annan myndighet för att ett kreditupplysningsföretag ska få lämna ut uppgifter. Om motsvarande regel även gällde företag skulle antagligen bluffakturor vara betydligt mindre vanligt förekommande.

En ändring i kreditupplysningslagen så att även företag omfattas av regeln om att fakturan måste vara välgrundad för att uppgifter ska få lämnas skulle förebygga problem med bluffakturor. Det skulle innebära ett viktigt steg mot ökad rättssäkerhet för framförallt mindre företag.

Lars-Axel Nordell (KD)